

februari 2023 nr. 2

STEMMEN UIT HET VRIJZINNIG CENTRUM DE HOEKSTEEN

VOORBURG - SASSENHEIM/LISSE

Adres: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg
Telefoon 070 386 34 13

Over de zon

Het vroege christendom heeft zich na het leven van Jezus Christus via verschillende lijnen ontwikkeld. Vooral door vondsten van heel oude teksten in de twintigste eeuw is meer bekend geworden van de stromingen die uiteindelijk door het Roomse christendom zijn verdrongen. Ook in de latere eeuwen ontwikkelden zich nieuwe zienswijzen. In 1938 werden er oude teksten gevonden in Egypte die aan de manicheeërs worden toegeschreven. In het Nederlands zijn deze verschenen als *Mani's Lichtschat*, Rozekruis Pers, Haarlem 1997. De stichter Mani (215-277) van deze gnostieke richting, was uit Perzië afkomstig en meende dat hij het pure christendom vorm gaf. Mani had vanaf zijn jeugd openbaringen en inzichten van Hogerhand. Toen hij ouder werd zag hij zich als de door Jezus beloofde 'paracleet'/trooster met de opdracht de mensen te verlossen. Zijn beweging kreeg tussen de 3e en 9e eeuw grote aanhang van China tot zelfs in Rome toe. De kerkvader Augustinus was langere tijd bij de manicheeërs aangesloten. Na zijn vertrek wees hij deze kerk nadrukkelijk af en zijn de manicheeërs als kettters vervolgd totdat er niets meer van hen restte.

Mani vertegenwoordigde een gnostisch christendom waarin steeds het licht tegenover de duisternis staat. Er is als het ware een grote kosmische strijd gaande die zich in de mens voortzet. Licht is het goede en mooie; duisternis, het kwade en lelijke. Hoewel de zon niet gelijk staat aan het goddelijke of het grote licht is de zon wel bij uitstek een lichtbrenger. In 'De Kephalaia', een kosmologisch werk van Mani dat te vinden is in het eerder genoemde 'Mani's Lichtschat', beschrijft Mani de weldaden van de zon.

De zeven weldaden van de zon:

De eerste weldaad is, dat zij (de zon) met haar stralende Licht, de ogen van alle mensen opent, en de blindheid van de nacht van hen wegneemt.

De tweede weldaad is: op het moment dat zij in de wereld komt, brengt zij de wereld zwijgen en vrede. Als zij opkomt, neemt zij bij de mens vrees en beven weg, waarvan zijn hart des nachts vervuld was. Want zij verdrijft met haar licht de duisternis, en met haar rust de angst. De derde weldaad is: Als de Zon opkomt, verheffen zich de mensen en ontwaken. Zelfs de nachtwakers laten het waken over aan het licht, dat nu over de wereld straalt.

De tekst vervolgt met vier andere weldaden van de zon. Het gaat om het licht dat steeds verbonden is met het goede en dat het leven bevordert. Vervolgens wordt verteld hoe de donkere nacht 'zeven euveladen' met zich meebrengt. Om te begrijpen hoe Mani het licht van de zon precies plaatste in zijn wereldbeeld is wel enig studie van

S. Trismosin, Splendor Solis (ged.)
Londen 16e eeuw

In dit nummer o.a.

In memoriam	2
Concert Voor de Wind	3
Filmmiddag	3
Over kathedralen en zo	3
Kerkdiensten en koor	4
Poëzie voor onderweg	4
In vrijheid	5
Hoeksteenlezing 5 maart	5
Terugblik	5
Advent, Kerst, Nieuwjaar	6/7
Agenda	8

Hoeksteenlezing

Zondag 5 februari 10.30 uur
Leven dat leven wil, over
mensen en dieren

Zondag 19 februari 15.00 uur
Blazersensemble *Voor de Wind*

zijn geschriften nodig. Maar op basis van het eigen dagelijkse leven ervaren velen ook nu nog, dat 'als de dagen weer gaan lengen', ze in het algemeen opgewekter worden. De donkere dagen eisen hun tol. Velen kijken ook uit naar de zomerperiode, met meer zonuren, de heldere luchten, de bloeiende planten, bloemen en wuivende bomen. Allen reageren op de zon.

Hartelijke groet,
Katrijne Bezemer

Bloemengroet

De bloemen gingen namens u naar mw. G. Hornman-Oldenbeuving

In memoriam

Op 2 januari 2023 overleed de heer Herman Gerard de Cock uit Voorburg. Hij was vele jaren lid bij de Remonstrantse Kerk in den Haag en de VVG in Voorburg. Zijn afscheid vond onder grote belangstelling plaats in de Remonstrantse kerk in Den Haag o.l.v. ds. Antje van der Hoek. Familie vertelde over de combinatie in Herman van 'de wetenschapper' en 'de man op zoek naar het spirituele'. Als student was hij aangetrokken tot de morele herbewapening. Toen het echtpaar de Cock in Voorburg ging wonen, sloten zij zich bij De Hoeksteen aan. Met Sietske deelde hij onder andere een liefde voor muziek. In de Hoeksteen heeft Herman diverse keren een concert gegeven. Sietske gaf enkele malen een lezing als onderdeel van het jaarprogramma. Zij namen samen deel aan diverse gesprekskringen. Herman zette zich daarnaast in de Wijkcommissie van de remonstranten in voor een blijvende nauwere samenwerking met De Hoeksteen. Bij de bouw van de nieuwe Hoeksteen was hij betrokken met ideeën en plannen daartoe. Wij kennen hem als een heel hulpvaardige man, toegewijd aan wat hij op zich nam, met een brede kunstzinnige en filosofische belangstelling. De laatste jaren kwam hij nog geregeld met zijn scootmobiel naar de bijeenkomsten. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe met dit grote verlies.

Moge hij nu in het Licht verkeren.
K.B.

Op 3 januari overleed ons lid de heer Erno Oele uit Sassenheim op de leeftijd van 91 jaar. Hij was veel jaren betrokken bij onze vereniging als bestuurslid en heeft ook een grote rol gespeeld bij de fusie tussen de afdelingen Sassenheim en Voorburg. Erno en Hanne Oele, zijn echtgenote, waren vrijzinnig in hart en nieren. Ze hadden een grote belangstelling voor wat er op maatschappelijk gebied speelde en op de terreinen van religie en kunst. Het kerkgebouw aan de Julianalaan in Sassenheim was voor hen en hun familie vele jaren een vaste ontmoetingsplek. Erno was van huis uit remonstrants en bezocht ook af en toe de Lokhorstkerk in Leiden. Wij kenden hem als een hartelijk, betrokken man, waar je op kon rekenen, met geestige opmerkingen en observaties. Veel jaren vertegenwoordigde hij de vrijzinnigen in de Raad van Kerken Sassenheim. Tot op het laatst maakte hij met de familie gezellige uitstapjes naar musea waarbij de catering zeker niet werd vergeten. In Voorburg zagen we hem tot de laatste jaren geregeld bij de lezingen en activiteiten. In een volle Dorpskerk in Sassenheim werd o.l.v. ds. Katrijne Bezemer afscheid van hem genomen. De uitvaart werd verzorgd door 'Vliem' die voor onze Vrijzinnige NPB Sassenheim steeds zeer behulpzaam is geweest. Veel vrienden uit de 'oude' NPB, uit Erno's studietijd geologie en van Probus waren aanwezig. De kleinkinderen staken de kaarsen voor hem aan. Wij wensen de familiekring waarin hij erg gemist zal worden veel sterkte toe.

Moge hij nu in het Licht verkeren.
K.B

Romantisch concert door blazersensemble Voor de Wind 19 februari, 15.00-16.00 uur

Het ensemble geeft op 19 februari voor de derde keer een concert in de Hoeksteen. Zij zullen dan romantische werken spelen van vijf verschillende componisten uit eind 19e eeuw, eerste helft 20e eeuw. Een van de bekendste werken die Voor de Wind ten gehore zal brengen is de ouverture uit Die Fledermaus van Johann Strauss jr. Voor de Wind bestaat uit een dubbel blaaskwintet, aangevuld met contrabas, en staat onder leiding van Dominic Sierat.

Dominic Sierat is een Nederlands dirigent en (bas-)trombonist. Hij studeerde bastrombone aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag bij Brandt Attema en volgde directielessen bij Daan Admiraal. Naast zijn werkzaamheden als freelance bastrombonist bij professionele orkesten en ensembles in NL en België is hij als vaste dirigent verbonden aan diverse orkesten, waaronder Rotterdams Symfonisch Blaasorkest, Excelsior De Lier, UNI Katwijk en Harmonie Wolvega en is hij dirigent van het blazersensemble Voor de Wind
Toegang € 8,00. Leden en vrienden van de Hoeksteen € 6,00 (incl. drankje).

Oecumenisch vrouwenwerk Leidschendam-- Voorburg

De eerstkomende bijeenkomst is gepland op woensdag 15 februari in de Haard, achter de Petrus en Pauluskerk in Leidschendam, de inleidster is dan Janie van Middelkoop. In maart komt de groep bij elkaar op woensdag de 15e in de Leidraad in Leidschendam, dan is de inleidster Bep van Sloten. Ieder is van harte welkom. Alle deelnemers heel fijne ochtenden gewenst.

Plony Korving

Filmmiddag met maaltijd

Datum: dinsdag 21 februari
Tijd: 15.00 tot 18.00 uur
Opgave is noodzakelijk, voor 16 februari bij Katrijne Bezemer:

071-5320438/kbezemer@iroka.nl

Dit seizoen hebben we speciaal aandacht voor het op een nieuwe manier kijken naar de aarde en de natuur. Als onderdeel daarvan is er de lezing *Leven wat leven wil* op 5 februari en de film *The Gods must be crazy* op 21 februari. De film de *The Gods must be crazy* vertelt wat er gebeurt als een colaflesje binnen een stam van Bosjesmannen in de Kalahari terecht komt. Een groep die niet alleen geen privébezit gewend is maar ook zo'n vreemd ding nog nooit heeft gezien. Het colaflesje geeft reden tot ruzie en ze besluiten dat het verbannen moet worden uit hun leefomgeving.

Binnen deze kring mensen wordt ook anders gedacht over de leefomgeving, de bomen, planten en dieren. Is dat misschien iets wat ons aan het denken kan zetten?

Over kathedralen en zo

We kennen allemaal de taalbeheersing van onze vicevoorzitter Wim Toes. In de laatste Stemmen, blz. 4. derde alinea, verrast hij ons met een minder courante toepassing van een overig overbekend begrip. In zijn bespreking van een uitvoering van Van Holts Canto Ostinato in een zetting voor piano en koor liet Wim in een soort extase zijn pen de vrije loop: "Uw recensent voelde zich op reis meegenomen in een pelgrimage naar kathedrale oorden en dan weer in een wandeling langs het strand met bruisende golven om te eindigen op de wind in een hooggebergte. (...)" Voorwaar een prachtige zin.

Bij deze constatering zouden we het kunnen laten, ware het niet dat hier op het eerste gezicht gesmokkeld wordt met onze mooie Nederlandse taal. Want ontbreekt er niet een slot-n in 'kathedrale'? Antwoord: nee. Maar wel is hier iets bijzonders aan de hand: dat "kathedrale" duikt hier op in zijn oervorm als bijvoeglijk naamwoord bij

Kathedraal van Santiago de Compostella

“oorden”. Wij kennen dat woord eigenlijk alleen als zelfstandig naamwoord en zijn vergeten dat het oorspronkelijk samen met “kerk” een bisschoppelijke kerk kan aanduiden, via het Latijns/Griekse ecclesia kathedrale (met kathedra = (bisschops)zetel). Vaak worden die kerken dan ook bijv. “kathedraal St. Jan” genoemd. En omdat Wim voor zijn pelgrimage vooral dacht aan Santiago met zijn kathedraal, zoals hij mij bij navraag toelichtte, draagt de afwezigheid van die slot- n bij aan het verheven karakter van Wims visioen.

Ton Spruijt

Kerkdienst en Koor

Zondag 26 februari 10.30 uur

Voorganger Katrijne Bezemer

Organist Albert van der Haven

M.m.v. het Hoeksteenkoor o.l.v. Pauline Verkerk.

Het koor zal de hierna volgende liederen zingen:

Tjébjé payom D. Bortniansky

Agnus Dei G.F. Händel

Psalm 111 P. Hellendaal

Collecten

1e voor de eigen geloofsgemeenschap

2e Vluchtelingenhulp Leidschendam-Voorburg

Denkt u ook aan het bloemenbusje

Toelichting 2e collecte

Hulp aan vluchtelingen Oekraïne Leidschendam-Voorburg wil samen met gemeentes uit de regio Haaglanden in totaal 2.000 Oekraïense - vluchtelingen opvangen en helpen bij binnenkomst in Nederland.

POËZIE VOOR ONDERWEG

We lezen op de bijeenkomst gezamenlijk vrolijke, raadselachtige en diepzinnige gedichten en bespreken die met elkaar. Gedichten hebben geregeld dubbele betekenissen en bovendien leest of hoort ieder wat anders in een gedicht. Daarom leiden ze makkelijk naar een gesprek en het delen van verhalen. De gedichten worden afgewisseld met bijpassende muziek op CD.

Leiding: drs. Katrijne Bezemer

woensdag 8 maart

Tijd: 20.00 – 21.45 uur.

Plaats: Aula, kosterij Vliem, Jacoba van Beierenlaan 4, Sassenheim

Vrije toegang

Bedelaar

Een bedelaar is iemand die volledig afhankelijk is van wat een ander geeft. Hij heeft daar totaal geen invloed op. Het woord zelf roept ook iets op van: een hunkering naar, een verlangen naar, een afhankelijk zijn van.

Als Jezus de Bergrede houdt, staan er in de eerste zin van Matteüs 5:3 de woorden ptoochoi en pneumatī. Die zin wordt vertaald met: zalig zijn de armen (ptoochoi) van geest (pneumatī). Dat ptoochoi heeft een relatie met het woord ptoochos, bedelaar.

Dan wordt het: zalig zijn zij die hunkeren naar, die verlangend zijn naar, die afhankelijk zijn van de geest, de inspiratie. De mens heeft inspiratie nodig om de juiste richting weer te zien.

Hij is daarvan afhankelijk, hij verlangt, hij hunkert ernaar. Dan is hij op weg naar het ware geluk.

Marijke van Proosdij

In vrijheid

In elke fase van ons leven kan de alledag ons roepen gereed te staan voor een keuze om in vrijheid een uitweg te vinden ook voor wat ondraaglijk lijkt

Wij repeteren telkens onze moed en onze ongebondenheid altijd met het zoeken naar geluk

Alles wat op ons pad komt vraagt steeds onze inzet als een zoektocht naar waarheid en om waarlijk mens te zijn tussen het aardse gebeuren

Als wij handelen in vrijheid zal er nieuw licht ontstaan op wat hersteld moet worden en zullen wij accepteren ook wat niet eerder werd gezien

Vrijheid in denken en doen is een kans om te ontdekken dat er een toekomst is voor leven dat schoonheid toont over alles wat leeft op aarde

Met de tijdloosheid van de natuur zullen wij scheppend de dag tegemoet treden voortaan vrede en vrijheid als het hoogste goed gaan beschouwen

Mechthild Bulir
30 september 2022

Terugblik (zie foto's pagina 7)

Op zondag 8 januari jl. was de nieuwjaarsbijeenkomst in De Hoeksteen, waar we elkaar weer alle goeds voor het komende jaar konden wensen.

Er was een mooi programma samengesteld. **Wicher Kraan** speelde eerst een gedeelte uit de fantasie Opus 17 van R. Schumann. Na een paar ander stukken eindigde hij met een Preludium uit het Wohltemperiertes Klavier van J.S. Bach en een vrolijk werk van Haydn.

Daarna hield **Wim Toes** zijn nieuwjaarstoespraak.

Deze keer legde hij de nadruk op de positie van het continent Europa, nu en in de toekomst. En in het klein de positie van onze kerk. Zijn advies was: ons te concentreren op de wijsheden die te vinden zijn in de verhalen van de Bijbel.

Vervolgens luisterden wij naar het optreden van het **Homus Ensemble**, bestaande uit Anke en Frits Muusse, Sophie ten Horn en Martin Holling - zang, begeleid door Edwin Vermeij op de piano. Zij brachten een scala aan liederen ten gehore, waaronder Sure on this shining night van Morten Lauridsen en Cantique de Jean Racine van Gabriël Fauré. Ook genoemd moet worden Alleluia! A new work is come on hand van Kristie Vreede; vooral dit lied werd met veel enthousiasme op aanstekelijke wijze gezongen.

Tot slot werden alle medewerkers aan dit programma bedacht met bloemen, waarbij de gewaardeerde hulptroepen die alle horecawerk op zich hadden genomen: Marijke en Simon van Proosdijen Jolande en Jan Jager niet werden vergeten.

Daarna was er een gezellig samenzijn in de ontmoetingsruimte, waar we werden getraakteerd op koffie/thee, drankjes en hapjes.

Al met al een muzikaal en geslaagd begin van het nieuwe jaar.

Gerty Hornman

Marien van den Boom

MUZIKAAL MEDITEREN; MUZIEK, DE GEMEENSCHAPPELIJKE TAAL VAN DE MENSHEID

Spreker Marien van den Boom

Zondag 5 maart, 10.30 uur

Entrée: € 8,00 p.p.; Leden en vrienden van de Hoeksteen € 6,00 (incl. koffie/thee)

Muziek is een bron van bezieling, over grenzen heen. Cantates van J.S. Bach zijn populair in Japan, ook al is de Duitse taal veel Japanners vreemd. De Mattheüs Passie wordt in het Arabisch gezongen, begeleid op Iraanse en Turkse instrumenten. Tussen hemel en aarde, - muziek kent geen grenzen van taal, cultuur of religie.

Marien van den Boom studeerde godsdienstwetenschap en theologie aan de Vrije Universiteit. Hij promoveerde op de invloed van het Europese denken binnen de moderne arabisch-islamitische filosofie. Tijdens zijn academische loopbaan doceerde hij in Amsterdam, Brussel en het Verre Oosten met name over symboliek en filosofie in de grote wereldreligies.

Terugblik op de Adventbijeenkomst van 11 december 2022

De terugblik bestaat uit enkele foto's die door Jan Jager gemaakt zijn:

Kerst en Nieuwjaar (foto's Jan Jager)

Indien onbestelbaar: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg

AGENDA

FEBRUARI

- zo 5 10.30 u Hoeksteenlezing *Leven dat leven wil. over mensen en dieren*, spreker Johan Goud
- vr 17 14.00 u Kring *Degevraagd* o.l.v. Reinhold Philipp
- zo 19 15.00 u Blazersensemble *Voor de Wind* o.l.v. Dominic Sierat
- di 21 14.30 u Filmmiddag The Gods must be crazy, met maaltijd
- zo 26 10.30 u Kerkdienst, voorganger ds. K. Bezemer. M.m.v. het Hoeksteenkoor o.l.v. Pauline Verkerk

MAART

- zo 5 10.30 u Hoeksteenlezing *Muzikaal mediteren: Muziek: de gemeenschappelijke taal van de mensheid*, spreker Marien van de Boom
- wo 8 20.00 u Poëziemiddag met gedichten en muziek o.l.v. Katrijne Bezemer in **Sassenheim**
- di 14 14.30 u Slot middagkring *Wat doe ik hier in Godsnaam?* o.l.v. drs. Katrijne Bezemer
- zo 19 15.00 u Hafez, de grote Perzische dichter uit de 14e eeuw in allerlei toonaarden

Datum inleveren kopij

Wilt u de kopij voor het maartnummer a.u.b. uiterlijk **14 februari** insturen naar stemmen@kpnmail.nl of naar Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg.

Colofon

Voorganger:

Ds. K. Bezemer,
Floris Versterlaan 23
2343 RV Oegstgeest
Tel.: 071 532 04 38
kbezemer@iroka.nl

Voorzitter:

Mw. mr. drs. F.J.R. de Boer
Tel: 070 386 95 04
fjr.deboer@hetnet.nl

Secretariaat:

W. H. Kraan
Tel.: 070 386 95 41
secretariswhkraan@gmail.com

Penningmeester

G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0252 213 998
penningmeesterhoeksteen@gmail.com

Zaalverhuur

G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0252 213 998
ivallenduuk@gmail.com

Contactpersonen ziekenhuisopnamen:

Ds. K. Bezemer

Livestreaming

D. Corbeels - van Proosdij

Redactie Stemmen:

G. Hornman-Oldenbeuving
M. van Proosdij-v.d. Beukel
W. Toes

Eindredactie:

A.G. Spruijt
Tel.: 070 347 28 07
agspruijt@gmail.com

Bankrekeningnummer:

NL 93 INGB 0000 137735
Vereniging van Vrijzinnig Gods-
dienstigen te Voorburg

Maandblad Stemmen:

Op aanvraag via het secretariaat

Redactieadres:

stemmen@kpnmail.nl
Rozenboomlaan 119
2274 HK Voorburg

Website

www.vrijzinnigcentrumdehoeksteen.nl